

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000185

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данилюк Володимир Петрович

2. Volodymyr Danyliuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7210-4827

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 12-03-2026

Спеціальність за освітою: Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11787

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.67.10.11, 18.67.45

Тема дисертації:

1. Українське ігрове кіно як чинник консолідації суспільства та утвердження громадянської ідентичності
2. Ukrainian feature films as a factor in the consolidation of society and the affirmation of civic identity

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному дослідженню функціонування сучасного українського ігрового кіно як стратегічного ресурсу консолідації суспільства та ключового чинника утвердження громадянської ідентичності. Актуальність теми зумовлена розривом між стрімкою еволюцією національного кінематографа та рівнем його теоретичного осмислення в культурологічному дискурсі. Упродовж визначального десятиліття (2014– 2025 рр.) вітчизняний екранний простір трансформувався під впливом екзистенційних викликів, перетворившись із сфери розваг на інструмент деколонізації пам'яті та мобілізації культурних символів. Аргументовано, що в контексті сучасного націєтворення саме воєнні та історико-драматичні стрічки періоду 2014–2025 років постають як найбільш ефективний інструмент артикуляції громадянської суб'єктності; встановлено, що через рефлексію тем героїзму та опрацювання колективних травм вони забезпечують формування ціннісних орієнтирів політичної нації. Використання концепції «проектної ідентичності» (М. Кастельс) дало змогу розкрити закономірності формування національного кіноканону як дієвого ресурсу ціннісної консолідації та зміцнення культурного суверенітету держави в умовах соціальних

зламів. Визначено, що українське ігрове кіно функціонує як багаторівневий механізм формування ідентичності: через наративну інтерпретацію травматичного досвіду воно забезпечує перетворення хаотичних подій у зв'язний національний наратив. Уточнено роль кінематографа у процесах деколонізації свідомості, де через руйнування імперських стереотипів утверджується автентична суб'єктність. Аргументовано, що в умовах екзистенційних викликів фільми постають символічними «місцями пам'яті», які трансформують індивідуальний досвід свідків у тривалу культурну пам'ять, моделюючи майбутній соціокультурний ландшафт України. У Висновках узагальнено результати дослідження, підбито підсумки щодо ролі ігрового кіно у зміцненні суспільної єдності та сформульовано теоретичні й практичні рекомендації для подальшого використання кінематографічного ресурсу в системі утвердження громадянської ідентичності України. Зокрема, доведено, що українське ігрове кіно (2014– 2025 рр.) остаточно трансформувалося з естетичного об'єкта у стратегічний ресурс «м'якої сили», що забезпечує соціокультурну стійкість та деколонізацію пам'яті через формування «проектної ідентичності». Виявлено, що ключовим механізмом консолідації є еволюція екранного героя від архетипу «жертви» до постаті «відповідального громадянина», що стимулює перехід суспільства від пасивної адаптації до свідомої соціальної дії. Аргументовано тривимірну систему впливу кіно на суспільство: символічне конструювання (створення нових сенсів), механізми психологічної терапії (перетворення травми на солідарність) та інституційний ефект (конвертація естетичного капіталу в міжнародну адвокацію національних інтересів). Уточнено, що міжнародне визнання вітчизняного кінопродукту на фестивалях класу «А» виконує функцію «дзеркала успіху», яке зміцнює внутрішню самоповагу та колективну гідність української політичної нації. Аргументовано, що синергія державної підтримки та професійної консолідації кіноспільноти створює когнітивний бар'єр проти ворожих наративів, інтегруючи українські смислові конструкти в європейський культурний ландшафт. Відзначено, що представлене дослідження створює теоретичне підґрунтя для подальших наукових розвідок у галузі культурології та кінознавства. Перспективним напрямом визначено поглиблення аналізу рецепції кіноконтенту через залучення емпіричних даних щодо сприйняття екранних образів різними соціальними групами (ветеранами, ВПО). Наголошено на доцільності здійснення компаративного аналізу стратегій використання кінематографа в інших постконфліктних суспільствах для виявлення універсальних патернів подолання травми. Акцентовано увагу на необхідності розширення дослідницького фокусу на масові жанри (комедія, анімація) як інструменти запобігання «емоційній втомі» глядача та вивчення інституційних умов кіновиробництва як чинника формування глобального іміджу держави. Ключові слова: сучасне українське ігрове кіно історико-драматичного жанру; суспільна консолідація; громадянська ідентичність; деколонізація культури; наративні стратегії; ідентифікаційні моделі; колективна травма; державна культурна політика; культурна дипломатія.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the functioning of modern Ukrainian feature films as a strategic resource for the consolidation of society and a key factor in the affirmation of civic identity. The relevance of the topic is due to the gap between the rapid evolution of national cinema and the level of its theoretical understanding in the cultural discourse. During the defining decade (2014–2025), the domestic screen space was transformed under the influence of existential challenges, turning from the sphere of entertainment into a tool for the decolonization of memory and the mobilization of cultural symbols. It is argued that in the context of modern nation-building, it is military and historical-dramatic films of the period 2014–2025 that appear as the most effective tool for the articulation of civic subjectivity; it is established that through the reflection of themes of heroism and the processing of collective traumas, they ensure the formation of value orientations of a political nation. The use of the concept of "project identity" (M. Castells) made it possible to reveal the patterns of the formation of the national film canon as an effective resource for value consolidation and strengthening the cultural sovereignty of the state in conditions of social upheavals. It has been determined that Ukrainian feature films function as a multi-level mechanism for forming identity: through narrative The intrapretation of traumatic experience ensures the transformation of chaotic events into a coherent national narrative. The role of cinema in the processes of decolonization of consciousness is specified, where authentic subjectivity is asserted through the destruction of imperial stereotypes. It is argued that in conditions of existential challenges, films become symbolic

"places of memory" that transform the individual experience of witnesses into a lasting cultural memory, modeling the future socio-cultural landscape of Ukraine. The Conclusions summarize the results of the study, summarize the role of feature films in strengthening social unity, and formulate theoretical and practical recommendations for the further use of the cinematic resource in the system of establishing the civic identity of Ukraine. In particular, it is proven that Ukrainian feature films (2014–2025) have finally transformed from an aesthetic object into a strategic resource of "soft power", which ensures socio-cultural stability and decolonization of memory through the formation of a "project identity". It is revealed that the key mechanism of consolidation is the evolution of the screen hero from the archetype of "victim" to the figure of a "responsible citizen", which stimulates the transition of society from passive adaptation to conscious social action. The three-dimensional system of cinema's influence on society is argued: symbolic construction (creation of new meanings), mechanisms of psychological therapy (transformation of trauma into solidarity) and institutional effect (conversion of aesthetic capital into international advocacy of national interests). It is specified that the international recognition of domestic film products at class "A" festivals serves as a "mirror of success", which strengthens the internal self-esteem and collective dignity of the Ukrainian political nation. It is argued that the synergy of state support and professional consolidation of the film community creates a cognitive barrier against hostile narratives, integrating Ukrainian semantic constructs into the European cultural landscape. It is noted that the presented study creates a theoretical basis for further scientific explorations in the field of cultural studies and film studies. A promising direction is identified as deepening the analysis of the reception of film content by involving empirical data on the perception of screen images by various social groups (veterans, internally displaced persons). The feasibility of conducting a comparative analysis of strategies for using cinema in other post-conflict societies to identify universal patterns of overcoming trauma is emphasized. Attention is drawn to the need to expand the research focus on mass genres (comedy, animation) as tools for preventing the viewer's "emotional fatigue" and studying the institutional conditions of film production as a factor in the formation of the state's global image. Keywords: modern Ukrainian feature films of the historical-dramatic genre; social consolidation; civic identity; decolonization of culture; narrative strategies; identification models; collective trauma; state cultural policy; cultural diplomacy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Sharolapova N., Danyliuk V., Krasnenko O. Innovative Way of Cinema Development. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Аудіовізуальне мистецтво і виробництво. 2021. Т. 4. № 2. С. 233–243.
2. Данилюк В. П. Ігрове кіно про російсько-українську війну (2014– 2024 роки). Культурологічний альманах. 2024. № 4. С. 319–326.
3. Данилюк В. П. Наративи в ігровому кіно: сутність, значення і контекст російсько-української війни. Питання культурології. 2025. Вип. 45. С. 90–108.
4. Данилюк В. П. Українське ігрове кіно як інструмент культурної дипломатії та каталізатор громадських дискусій. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2025. № 2. С. 131–139.
5. Bondarets N., Danyliuk V., Zhuravliova T., Nosenko O., Parokonnyi A. The Influence of War on the Evolution and Themes of Ukrainian Cinema. International Journal on Culture, History, and Religion, 2025. Vol. 7 (S11). P. 985– 1008.

- 6. Данилюк В. П. Военна тематика в українському ігровому кіно. Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука 2024 : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 08–09 листоп. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 27–29.
- 7. Данилюк В. П. Роль ігрового кіно у вихованні патріотизму в умовах російсько-української війни. Мистецтвознавство. Культурологія. Медіапедагогіка : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17 груд. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. Т. 2. С. 33–37.
- 8. Данилюк В. П. Кінематографічні герої як відображення громадянської свідомості. Наукові тренди постіндустріального суспільства : зб. наук. пр. з матер. X Міжнар. наук. конф., м. Рівне, 12 верес. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 220–223.
- 9. Данилюк В. П. Трансформація культурної спадщини в наративах українського кіно. Розвиток наук в умовах нової реальності: проблеми та перспективи : зб. наук. пр. з матер. V Міжнар. наук. конф., м. Тернопіль, 19 верес. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 178–181.
- 10. Данилюк В. П. Українське кіно як суспільний феномен: теоретичний аналіз. Theory and Practice of Modern Science : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the X International Scientific and Theoretical Conference, Sept. 26, 2025. Kraków, Republic of Poland : International Center of Scientific Research, 2025. P. 120–123.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0124U003133

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашкевич Марина Юхимівна

2. Maryna Pashkevich

Кваліфікація: к. культ., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4573-9429

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безручко Олександр Вікторович
2. Oleksandr Bezruchko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8360-9388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський університет культури"

Код за ЄДРПОУ: 31028309

Місцезнаходження: вул. Чигоріна, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погребняк Галина Петрівна
2. Halyna Pohrebniak

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8846-4939

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медведева Алла Олександрівна
2. Alla Medvedieva

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0597-6347

Додаткова інформація:

